

Bruselj, 17. julij 2025
(OR. en)

11769/25

**Medinstitucionalna zadeva:
2025/0239 (COD)**

**COH 144
SOC 534
SAN 471
CADREFIN 111
POLGEN 94
CODEC 1048**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalno sekretarko Evropske komisije:
direktorica Martine DEPREZ

Datum prejema: 17. julij 2025

Prejemnik: Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije

Št. dok. Kom.: COM(2025) 558 final

Zadeva: Predlog
UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada kot dela načrta za
nacionalna in regionalna partnerstva iz Uredbe (EU) [uredba o NRP] ter
o določitvi pogojev za izvajanje podpore Unije za kakovostne zaposlitve,
spretnosti in socialno vključevanje za obdobje 2028–2034

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 558 final.

Priloga: COM(2025) 558 final

Bruselj, 16.7.2025
COM(2025) 558 final

2025/0239 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada kot dela načrta za nacionalna in regionalna partnerstva iz Uredbe (EU) [uredba o NRP] ter o določitvi pogojev za izvajanje podpore Unije za kakovostne zaposlitve, spretnosti in socialno vključevanje za obdobje 2028–2034

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Ta predlog vzpostavlja Evropski socialni sklad (ESS), glavni instrument za naložbe v ljudi v Evropi, njihovo prihodnost in pripravljenost. Predlog odraža sedanje socialne in ekonomske okoliščine ter je konkreten odgovor na poziv evropskih državljanov k zagotovitvi bolj socialne Evrope in več naložb v ljudi v Evropski uniji. ESS je glavni instrument EU za spodbujanje in krepitev socialne kohezije v evropskih družbah. Ta predlog je priložen k predlogu uredbe o nacionalnih in regionalnih partnerstvih. Uredbi se vzajemno krepi in dopolnjujeta. ESS se bo kot del kohezijske politike izvajal kot eden od elementov krovnih [načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva] ter dopolnjuje [uredbo o NRP] glede elementov politik, specifičnih za ESS. ESS podpira cilje načrta za NRP v okviru področja uporabe podpore iz ESS, kot je določeno v tej uredbi.

Moč Evrope so njeni ljudje. Evropski parlament, Svet in Komisija so 17. novembra 2017 skupaj razglasili evropski steber socialnih pravic¹, ki določa jasne in ambiciozne cilje glede zaposlovanja, spretnosti in zmanjšanja revščine. Doseganje teh ciljev ni zgolj moralna dolžnost, je tudi gospodarska nujnost. V političnih usmeritvah za obdobje 2024–2029 je navedeno, da ima Evropa zaradi edinstvenega socialnega tržnega gospodarstva številne prednosti pred konkurenti.

V Sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Kompas za konkurenčnost² je navedeno, da so „[u]činkovite socialne politike, ki temeljijo na evropskem stebru socialnih pravic, [...] osrednjega pomena za oblikovanje konkurenčne Evrope. Bolj konkurenčno gospodarstvo z visoko produktivnostjo bo zagotovilo, da bo naš socialni model dolgoročno finančno vzdržen in da bo državljanom na voljo jasna pot do gospodarskega uspeha. Vsi Evropejci morajo biti sposobni prispevati k izboljšanju konkurenčnosti in imeti koristi od njega“. Dejansko so gospodarstva z najučinkovitejšimi naložbami v človeški kapital tudi med najbolj konkurenčnimi, odpornimi in ekonomsko trdnimi.

V sklepih Evropskega sveta z dne 20. marca 2025 je poudarjeno, da bi si „na podlagi sporočila Komisije z dne 5. marca 2025 o uniji spretnosti [...] bilo treba dodatno prizadevati za okrepitev pridobivanja, priznavanja in ohranjanja spretnosti po vsej EU, od razvijanja temeljnih spretnosti do vključevanja v vseživljenjsko učenje, preusposabljanje in izpopolnjevanje, v skladu z evropskim stebrom socialnih pravic in njegovim akcijskim načrtom“. V navedenih sklepih je sklic na Izjavo iz Budimpešte o potrebi po „izkoriščanj[u] evropskih talentov in vlaganj[u] v spretnosti za hitrejše ustvarjanje visokokakovostnih delovnih mest po vsej Uniji“. V sedanjih demografskih razmerah pa je poleg zagotavljanja usposobljenosti ljudi potrebna tudi velika stopnja delovne aktivnosti.

Kljub napredku je zmanjševanje brezposelnosti, vrzeli v spretnostih, pomanjkanja delovne sile in vztrajno visokih stopenj revščine še vedno prednostna naloga po vsej EU. To ne ogroža zgolj možnosti za doseganje krovnih ciljev, določenih za evropski steber socialnih pravic, temveč tudi ovira napredek pri krepitvi konkurenčnosti Evrope v vse bolj globaliziranem svetu.

Socialne zadeve in storitve za državljane, kot so izobraževanje, vključno z vzgojo in varstvom predšolskih otrok, zdravje, dolgotrajna oskrba, razpoložljivost socialnih stanovanj in

pomanjkanje napredka pri zmanjševanju revščine, so za evropske državljane bistvenega pomena³. Na teh področjih se od Unije pričakuje več. Obstaja vse večja potreba po ciljno usmerjenih ukrepih za reševanje teh izzivov.

Poleg tega je zaradi povečane geostrateške negotovosti in vse pogostejših ekstremnih vremenskih dogodkov ključnega pomena, da smo pripravljeni na nepričakovano. [Med izbruhom koronavirusa je začasna podpora za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) pokazala, kako pomembno je zaščititi zaposlene in samozaposlene ter tako zmanjšati obseg brezposelnosti in izgube dohodka. Ta predlog potrjuje evropsko solidarnost, ki se lahko zagotovi tudi v prihodnosti, kadar bi okoliščine to utemeljevale.]

ESS bo podpiral izvajanje politik EU ter nacionalne ali regionalne strukturne reforme na področju zaposlovanja, izobraževanja in spretnosti, socialnega vključevanja in storitev oskrbe, vključno z dolgoročno oskrbo in zdravstvenim varstvom. To ustreza področju uporabe smernic za zaposlovanje (člen 148 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU)). Prispeval bo tudi k prizadevanjem držav članic za zmanjšanje brezposelnosti, povečanje kakovosti in enakih možnosti v izobraževanju in usposabljanju ter izboljšanje socialne vključenosti in integracije. ESS bo posebej prispeval tudi k izvajanju jamstva za spretnosti v skladu z unijo spretnosti. V zvezi s tem bi morala biti podpora individualnim učnim računom pomembna razsežnost, saj bi se z dostopom do pravih spretnosti prispevalo k napredku evropskih strateških poslovnih naložb v bližnji prihodnosti. ESS bo podpiral tudi ohranjanje in nadaljnji razvoj odprtih, na pravicah temelječih, demokratičnih, enakopravnih in vključujočih družb, ki temeljijo na pravni državi in socialnem dialogu. V podporo celostnim pristopom se poleg tega spodbujajo naložbe iz sklada v infrastrukturo in ljudi.

ESS bo tako pomagal izoblikovati močno socialno Evropo ter prispeval k ekonomski, socialni in teritorialni koheziji v skladu s členom 174 PDEU, kar je potrebno za ustrezno delovanje EU kot stabilne in vzdržne ekonomske in politične unije.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

ESS bo kot del kohezijske politike deloval v okviru načrta za nacionalna in regionalna partnerstva (načrt za NRP) in njegovih enotnih pravil. ESS temelji na dolgotrajni prepoznavnosti in dokazanem uspehu Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) kot zanesljivega okvira za naložbe v ljudi v skladu z evropskim stebrom socialnih pravic, evropskim semestrom in smernicami za zaposlovanje. Zato bo kljub tesni povezanosti z načrtom za NRP ohranil neodvisno pravno podlago, kot jo določa člen 162 PDEU.

Učinkovito in uspešno izvajanje ukrepov, podprtih z načrtom za NRP, vključno z ESS, je odvisno od dobrega upravljanja in partnerstva med vsemi akterji na zadevnih teritorialnih ravneh ter socialno-ekonomskimi akterji, zlasti socialnimi partnerji in organizacijami civilne družbe.

ESS podpira politike in prednostne naloge, katerih namen je prispevati k polni zaposlenosti, krepiti kakovost in produktivnost dela, spodbujati geografsko in poklicno mobilnost delavcev v Uniji, izboljševati sisteme izobraževanja in usposabljanja ter spodbujati medgeneracijsko pravičnost, socialno vključevanje in zdravje.

Krovni cilj politike uredbe o ESS je oblikovati boljše delujočo in odpornejšo „socialno Evropo“ in izvajati evropski steber socialnih pravic, pa tudi socialne in zaposlitvene prednostne naloge, podprte v okviru procesa evropskega ekonomskega upravljanja. ESS bo pomagal pri izvajanju integriranih smernic, sprejetih v skladu s členom 121 in členom 148(4) PDEU, ter zadevnih specifičnih priporočil za države, sprejetih v okviru evropskega semestra. Prispeval bo tudi k splošnemu cilju pametne, vključujoče in trajnostne rasti po letu 2030 (cilji trajnostnega razvoja ZN²) ter navzgor umerjeni konvergenci.

Poleg tega bo ESS pomagal izboljšati zaposlitvene možnosti, dvigniti življenjski in zdravstveni standard ter spodbujati mobilnost delovne sile in ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo v skladu s PDEU in Listino EU o temeljnih pravicah ter Konvencijo ZN o pravicah invalidov. Namen ESS je tudi prispevati k uniji spretnosti in vključevanju državljanov tretjih držav. Z določitvijo minimalnega deleža in zneskov za ESS se bo zagotovilo, da se navedene prednostne naloge EU ustrezno odražajo v obsegu naložb, neposredno usmerjenih na evropske državljanke.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Cilj ESS je izboljšati sinergije in skladnost z drugimi ukrepi, ki vlagajo v razvoj človeškega kapitala na podlagi načrta za nacionalna in regionalna partnerstva (načrt za NRP), zlasti v okviru kohezijske politike, podpore ribiški in kmetijski politiki ter Evropskega sklada za konkurenčnost.

ESS bo še naprej dopolnjeval podporo iz programa Erasmus. ESS in Erasmus sta dejavna na podobnih področjih, saj pomagata ljudem pridobivati nove spretnosti, spodbujata izpopolnjevanje v skladu s potrebami industrijskih sektorjev ter izboljšujeta digitalne kompetence in kakovost izobraževanja in usposabljanja.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravni okvir za ukrepe iz tega predloga zagotavlja Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti členi 164, 174 in 175 PDEU. ESS temelji na členih 162 in 164 PDEU, podpora za boj proti revščini, zlasti z obravnavanjem pomanjkanja hrane in osnovne materialne prikrajšanosti, in podpora za spodbujanje temeljnih vrednot EU pa temeljita na členu 175, tretji odstavek, PDEU.

Ta predlog določa področje uporabe podpore iz ESS v zvezi s specifičnimi cilji, opredeljenimi v uredbi o NRP, ter ciljno usmerjene ukrepe na področju socialnih inovacij. Omenja tudi odbor ESS na podlagi člena 163 PDEU.

Poleg tega je Komisija 16. julija 2025 sprejela predlog uredbe o „načrtu za nacionalna in regionalna partnerstva“, da bi se izboljšalo usklajevanje in harmoniziralo izvrševanje podpore v okviru deljenega upravljanja z glavnim namenom poenostavitve izvajanja politike. Navedene skupne določbe veljajo tudi za ESS.

- **Temeljne pravice**

Poleg uredbe o pogojenosti, ki se bo še naprej uporabljala za celoten proračun EU, ta uredba vključuje močne zaščitne ukrepe za zagotovitev, da se sredstva izvršujejo v skladu z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in načeli pravne države, kot je določeno v členu 2(a) Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092. Ta pobuda bo spoštovala tudi načela Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Na področjih socialne in zaposlitvene politike ter javnega zdravja ima EU deljeno pristojnost z državami članicami (člen 4 PDEU), pristojnost za določanje ureditev, v okviru katerih morajo usklajevati svoje ukrepe (člen 5 PDEU), ali pristojnost za izvajanje ukrepov za podporo, uskladitev ali dopolnitev ukrepov držav članic (člen 6 PDEU).

ESS temelji na načelu subsidiarnosti. V okviru deljenega upravljanja Komisija naloge strateškega načrtovanja in izvrševanja prenese na države članice in regije EU. Poleg tega ukrepanje EU ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev iz Pogodb. Namen

deljenega upravljanja je zagotoviti, da se odločitve sprejemajo čim bliže državljanom ter da je ukrepanje na ravni EU upravičeno glede na možnosti in posebnosti na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni. Deljeno upravljanje Evropo približuje državljanom in lokalne potrebe povezuje z evropskimi cilji. Poleg tega povečuje zavezanost ciljem EU, saj si države članice in Komisija delijo pristojnost za odločanje in odgovornost.

- **Sorazmernost**

V skladu z načelom sorazmernosti ta predlog ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje njegovih ciljev.

- **Izbira instrumenta**

Izbrani instrument je uredba Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

[glej ocene učinka pri uredbi o NRP]

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

[prostornik]

Skupni proračun, dodeljen za ESS, znaša XX milijard EUR (v tekočih cenah) za obdobje 2028–2034.

Podrobne informacije o finančnih in kadrovskih potrebah so v oceni finančnih posledic in digitalnih razsežnosti zakonodajnega predloga uredbe o NRP.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

[glej ocene učinka pri uredbi o NRP]

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Uredba o ESS vključuje predmet urejanja in opredeljuje področje uporabe podpore iz ESS v zvezi s cilji, določenimi v uredbi o NRP. Vključuje tudi določbe o socialnih inovacijah. Poleg tega opisuje odbor na podlagi člena 163 PDEU in določa datum začetka veljavnosti.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada kot dela načrta za nacionalna in regionalna partnerstva iz Uredbe (EU) [uredba o NRP] ter o določitvi pogojev za izvajanje podpore Unije za kakovostne zaposlitve, spretnosti in socialno vključevanje za obdobje 2028–2034

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 164 in člena 175, tretji odstavek, Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski parlament, Svet in Komisija so 17. novembra 2017 skupaj razglasili evropski steber socialnih pravic, s čimer so se odzvali na socialne izzive v Evropi. Dvajset ključnih načel stebra je razvrščenih v tri kategorije: enake možnosti in dostop do trga dela, poštenu delovni pogoji ter socialna zaščita in vključevanje. Ukrepanje v okviru Evropskega socialnega sklada (v nadaljnjem besedilu: ESS) bi moralo slediti dvajsetim načelom evropskega stebra socialnih pravic. Komisija je 4. marca 2021 predložila akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt), ki vključuje ambiciozne, a dosegljive krovne cilje Unije za leto 2030 v zvezi z zaposlovanjem (zaposlenega naj bi bilo vsaj 78 % prebivalstva v starosti od 20 do 64 let), spretnostmi (vsako leto naj bi se vsaj 60 % vseh odraslih udeležilo usposabljanj) in zmanjšanjem revščine (število oseb s tveganjem revščine ali socialne izključenosti naj bi se zmanjšalo za vsaj 15 milijonov, vključno s petimi milijoni otrok) (v nadaljnjem besedilu: krovni cilji Unije za leto 2030), ter dopolnilne podcilje in revidirani pregled socialnih kazalnikov. Da bi ESS prispeval k uresničevanju evropskega stebra socialnih pravic, bi moral podpirati naložbe v ljudi in reforme sistemov na področjih politik zaposlovanja, izobraževanja in socialnega vključevanja ter tako krepiti ekonomsko, teritorialno in socialno kohezijo v skladu s členom 174 Pogodbe.
- (2) Smernice za politike zaposlovanja držav članic, kot so določene v členu 148(2) Pogodbe in ki jih Svet vsako leto sprejme v okviru evropskega semestra, so ključni instrument za usklajevanje politik zaposlovanja in socialnih politik Unije in držav članic. Določajo skupne prednostne naloge in cilje za politike na področjih zaposlovanja, izobraževanja in spretnosti ter na socialnem področju, da bi Unija

postala še konkurenčnejša in privlačnejša za naložbe ter bi se povečala njena zmožnost za ustvarjanje delovnih mest in spodbujanje socialne kohezije. ESS je glavni instrument Unije za podporo smernicam za zaposlovanje in doseganje ciljev Unije na področju politike zaposlovanja in socialne politike. Smernice za zaposlovanje dopolnjujejo načela evropskega stebra socialnih pravic. Glede na to bi moralo biti področje uporabe ESS za obdobje 2028–2034 v celoti usklajeno s Sklepom Sveta (EU) ... ¹ [smernice za zaposlovanje, ki jih bo Svet sprejel najpozneje 1. januarja 2027].

- (3) Na ravni Unije je evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik okvir, v katerem se določajo prednostne naloge nacionalnih reform in spremlja njihovo izvajanje. Države članice bi morale predložiti letna poročila o napredku pri izvajanju srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtov. Ta okvir bi moral biti podlaga za usklajeno uporabo financiranja Unije, tudi da se čim bolj poveča dodana vrednost prejete finančne podpore.
- (4) Unija se spopada s strukturnimi izzivi, ki izhajajo iz gospodarske globalizacije, ranljivih dobavnih verig, upravljanja migracijskih tokov in večje varnostne grožnje, prehoda na čisto energijo, tehnoloških in demografskih sprememb, starajoče se delovne sile, pomanjkanja socialnih stanovanj ter vse večjega pomanjkanja spretnosti in delovne sile v številnih sektorjih in regijah.
- (5) Unija bi morala biti ob upoštevanju spreminjajočih se razmer v svetu dela pripravljena na sedanje in prihodnje izzive, tako da vlaga v relevantne spretnosti, si prizadeva za bolj vključujočo rast ter izboljšuje politike zaposlovanja in socialne politike, tudi v smislu mobilnosti delovne sile in sektorskega prestrukturiranja, pri čemer bi morala pozornost nameniti socialno šibkejšim mestnim in podeželskim območjem.
- (6) Do leta 2040 bo trg dela Unije vsako leto izgubil približno en milijon oseb. Poleg zmanjševanja delovne sile imajo nekatere regije tudi majhen in stagnirajoč delež prebivalstva s terciarno izobrazbo, zaradi česar se izguba delovne sile težko nadomesti z večjo produktivnostjo dela. To bo povečalo pritisk na socialni model Unije ter obremenilo njegovo vzdržnost in ustreznost. Povečalo bo tudi pomanjkanje delovne sile in spretnosti na trgu dela ter s tem obremenilo gospodarsko rast in konkurenčnost. V nekaterih sektorjih bo to povzročilo pritiske na stroške dela. Zato mora ESS podpreti večjo udeležbo na trgu dela, zlasti žensk, mladih, invalidov in pripadnikov romskih skupnosti, ter podpreti delodajalce pri iskanju pravih ljudi za razpoložljiva delovna mesta, opolnomočiti starejše delavce z ustreznimi ukrepi trga dela in ukrepi v zvezi z delovnim mestom, zagotoviti usposobljeno delovno silo, ki se bo lahko spopadla z glavnimi družbenimi izzivi, ter podpreti zdravo ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem, med drugim z zagotavljanjem dostopa do kakovostnega otroškega varstva.
- (7) Komisija je 29. januarja 2025 predstavila kompas za konkurenčnost. Kompas določa pot za Evropo, da postane prostor, kjer se bodo izumljali, proizvajali in tržili tehnologije, storitve in čisti proizvodi prihodnosti, hkrati pa prva podnebno nevtralna celina. Kompas priznava pet horizontalnih vidikov omogočanja konkurenčnosti, med drugim spodbujanje spretnosti in kakovostnih delovnih mest, ter poudarja, da so temelj konkurenčnosti Evrope njeni ljudje. Da bi bila Unija konkurenčna in pripravljena na prihodnost, mora svoje ljudi podpreti in opremiti s spretnostmi in kompetencami, potrebnimi za uspešno učenje, delo in življenje.

¹ Vstaviti sklic na objavo.

- (8) Poleg tega je Komisija 26. februarja 2025 sprejela sporočilo Dogovor o čisti industriji: skupni načrt za konkurenčnost in razogličenje. Nujno je treba priznati ključno vlogo spretnosti pri olajševanju uspešnega prehoda na čistejšo in konkurenčnejšo industrijsko prihodnost v Uniji. Razvoj visoko usposobljene delovne sile je bistven za spodbujanje inovacij ter pospešitev razogličjenja in krožnosti v ključnih panogah. Ta osredotočenost na krepitev spretnosti je odločilna za doseganje ciljev Unije glede pravičnega prehoda ter za ohranjanje in krepitev svetovne konkurenčnosti Unije. Poleg tega nimajo vsi v družbi enakega dostopa do okoljskih virov in njihovih koristi, pa tudi okoljske nevarnosti in zdravstvena tveganja niso povsod enaka. Verjetneje je, da bodo nesorazmerno prizadela ranljive skupine.
- (9) Cilj unije spretnosti je podpreti razvoj kakovostnih, vključujočih in prilagodljivih sistemov izobraževanja, usposabljanja in spretnosti za povečanje konkurenčnosti, pripravljenosti, varnosti in demokracije Unije. V skladu z unijo spretnosti bi morala zato Unija zagotoviti zadostno financiranje za pridobitev trdne podlage spretnosti ter spodbujanje možnosti za vseživljenjsko in v prihodnost usmerjeno izpopolnjevanje in preusposabljanje za vse, zlasti za reševanje izzivov digitalnega in zelenega prehoda. To bo prispevalo zlasti k digitalnim spretnostim in ključnim omogočitevnim tehnologijam, pa tudi spretnostim v podporo nastajajočim sektorjem, da bi se ljudem zagotovile spretnosti, prilagojene digitalizaciji, spremembam, ki so posledica tehnologije in inovacij, ter družbenim in gospodarskim spremembam, olajšali prehodi med zaposlitvami in mobilnost ter da bi se podprli zlasti nizko usposobljeni ali nizkokvalificirani odrasli. V skladu z unijo spretnosti je treba izzive digitalnega in zelenega prehoda reševati z izpopolnjevanjem in preusposabljanjem delavcev, usklajevanjem izobraževanja s potrebami industrije ter spodbujanjem partnerstev med izobraževalnimi ustanovami, delodajalci in javnimi organi. Prav tako je treba izboljšati kroženje in porazdelitev spretnosti na notranjem trgu, med drugim z lažjo prenosljivostjo spretnosti, ter privabljati spretnosti v EU in jih v njej zadržati.
- (10) Uredba (EU) [uredba o NRP] določa splošna pravila o načrtu za nacionalna in regionalna partnerstva (v nadaljnjem besedilu: načrt za NRP) ter zlasti cilje, ki jih morajo podpirati načrti za nacionalna in regionalna partnerstva, in pravila za pripravo, izvajanje, upravljanje in kontrolo takšnih načrtov. ESS spada med sredstva, predhodno dodeljena državam članicam, združena v okviru načrta za nacionalna in regionalna partnerstva v skladu z Uredbo (EU) [...] [uredba o NRP]. Zato je treba pojasniti področje uporabe podpore iz ESS v zvezi s cilji, določenimi v uredbi o NRP, in določiti posebne določbe o izvajanju ESS.
- (11) Učinkovito in uspešno izvajanje ukrepov, podprtih z načrtom za NRP, vključno z ESS, je odvisno od dobrega upravljanja in partnerstva med vsemi akterji na zadevnih teritorialnih ravneh ter socialno-ekonomskimi akterji, zlasti socialnimi partnerji in organizacijami civilne družbe.
- (12) Za okrepitev evropskih družb in evropskega socialnega modela bi morale države članice ESS dodeliti minimalni znesek sredstev v okviru svojih načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, sprejetih v skladu z Uredbo (EU) [uredba o NRP]. Zaradi različne narave in resnosti različnih socialno-ekonomskih izzivov v državah članicah je potreben prožnejši pristop k načrtovanju programov. Da se zagotovi ukrepanje, sorazmerno s temi izzivi, je potrebna minimalna raven podpore za socialne politike, ki pa mora biti tudi prilagojena nacionalnim in regionalnim značilnostim. Pri določanju relativne pomembnosti naložb in reform v okviru smernic za zaposlovanje in ESS je treba upoštevati razloge za socialne razlike ali težave. To pomeni, da bi zaščitni ukrepi politike prek tematske osredotočenosti morali izhajati iz sodelovanja med državami

članicami in Komisijo. Pri minimalnem znesku ESS je treba najti tudi ravnovesje med strateškim interesom Unije za vlaganje v lastne ljudi ter s tem v kakovost ponudbe delovne sile in socialni napredek ter hkrati naložbenimi potrebami, ki so zajete z drugimi specifičnimi cilji iz člena 3 [uredbe o NRP].

- (13) ESS bi moral podpirati zaposlovanje, enak dostop do trga dela za vse, poštene in kakovostne delovne pogojev ter mobilnost delovne sile. ESS bi moral države članice podpirati pri zagotavljanju podpore brezposelnim in neaktivnim osebam z učinkovito, pravočasno, usklajeno in prilagojeno pomočjo, ki temelji na podpori pri iskanju zaposlitve, usposabljanju, izpopolnjevanju, preusposabljanju in dostopu do drugih podpornih storitev, pri čemer bi se morala posebna pozornost nameniti osebam v ranljivem položaju in ljudem, ki sta jih prizadela zeleni in digitalni prehod ali pretresi na trgu dela, ter tistim, ki so najbolj oddaljeni od trga dela. ESS bi se moral še naprej osredotočati na brezposelnost mladih in vprašanje mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljujejo, s preprečevanjem zgodnjega opuščanja izobraževanja in usposabljanja ter strukturnimi izboljšavami prehoda iz šolanja v zaposlitev, med drugim s polnim izvajanjem okrepljenega jamstva za mlade, ki bi moralo tudi podpreti kakovostne zaposlitvene možnosti za mlade. Poleg tega bi moral ESS še naprej vlagati v spretnosti, ki so ključnega pomena za zeleni in digitalni prehod.
- (14) ESS bi moral povečati ponudbo delovne sile ter izboljšati izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko pridobivanje spretnosti. Zlasti bi moral pomagati pri napredovanju v izobraževanju in usposabljanju ter prehodu v delo, podpirati vseživljenjsko učenje, vključno s formalnim, neformalnim in priložnostnim učenjem, ki poteka v vseh življenjskih obdobjih, in zaposljivost ter prispevati h konkurenčnosti ter družbenim in gospodarskim inovacijam s podpiranjem prenosljivih in trajnostnih pobud na teh področjih. To bi bilo na primer mogoče doseči z učenjem na delovnem mestu in vajeništvu, vseživljenjskim svetovanjem, predvidevanjem potreb po spretnostih v sodelovanju z industrijo, najsodobnejšim gradivom za usposabljanje, napovedovanjem in spremljanjem diplomantov, usposabljanjem izobraževalcev, vrednotenjem učnih izidov in priznavanjem kvalifikacij.
- (15) ESS bi moral olajševati dostop do storitev, vključno s krepitvijo posodabljanja, digitalizacije in odpornosti zdravstvenih storitev in storitev dolgotrajne oskrbe. ESS bi moral države članice podpirati pri izvajanju ukrepov za odpravo vseh oblik diskriminacije in zagotavljanje enakih možnosti za vse, zlasti za skupine, ki so na trgu dela premalo zastopane, ter enakega dostopa do storitev. Razpoložljivost cenovno ugodnih, trajnostnih in visokokakovostnih storitev, kot so vzgoja in varstvo predšolskih otrok, izvenšolsko varstvo, izobraževanje, usposabljanje ter zdravstvo in dolgotrajna oskrba, zlasti storitev varstva oziroma oskrbe v družini in skupnosti, je temeljni pogoj za zagotavljanje enakih možnosti in mobilnosti delovne sile. ESS bi moral zagotoviti, da ima vsakdo dostop do kakovostnih bistvenih storitev, tudi otroci v skladu z evropskim jamstvom za otroke. Pri teh storitvah bi se morale upoštevati specifične potrebe invalidov, vključno z dostopnostjo in neodvisnim življenjem. ESS bi moral prispevati tudi k posodobitvi sistemov socialne zaščite, in sicer zlasti za spodbujanje njihove dostopnosti.
- (16) Podpora iz ESS bi se morala uporabljati za spodbujanje enakih možnosti za vse, podpiranje močnih socialnovarstvenih mrež ter spodbujanje socialne vključenosti, medgeneracijske pravičnosti in boja proti revščini. ESS bi moral podpirati prizadevanja držav članic v boju proti revščini, med drugim z odpravljanjem materialne prikrajšanosti, da bi se prekinil medgeneracijski krog prikrajšanosti in spodbujalo socialno vključevanje z zagotavljanjem enakih možnosti za vse,

odpravljanjem diskriminacije in obravnavanjem neenakosti v zdravju. V ta namen bi bilo treba uporabiti vrsto politik, ki so namenjene najbolj prikrajšanim ljudem, ne glede na njihovo starost, vključno z otroki, ki živijo v revščini, marginaliziranimi skupnostmi, kot so Romi, revnimi zaposlenimi in najbolj ogroženimi. ESS bi moral spodbujati dejavno vključevanje ljudi, ki so oddaljeni od trga dela, da bi se jim omogočilo socialno-ekonomsko vključevanje. Obravnavati bi moral tudi brezdomstvo, med drugim z ukrepi za njegovo preprečevanje in zmanjševanje v skladu z lizbonsko deklaracijo iz leta 2021. Pri doseganju teh ciljev ima pomembno vlogo podpora socialnim inovacijam, ki bi jo zato bilo treba spodbujati.

- (17) Načela demokracije, pravna država in varstvo temeljnih pravic so temeljne vrednote Unije. Te vrednote so bistvene za vsakega posameznika, zlasti za najranjlivejše. Poleg tega so ključnega pomena za učinkovito izvajanje ESS. ESS bi zato moral podpirati tudi spodbujanje in izvajanje teh vrednot za vse. ESS bo prav tako še naprej obravnaval pravice invalidov, kot so določene v Konvenciji ZN o pravicah invalidov. Zagotavljal bo tudi skladnost z unijo enakosti in z njo povezanimi strategijami, katerih cilj je boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti, ter socialno kohezijo z ohranjanjem in razvojem odprtih, na temeljnih pravicah temelječih, demokratičnih, enakopravnih in vključujočih družb, ki temeljijo na pravni državi.
- (18) V skladu z Uredbo (EU) [uredba o NRP] morajo države članice pri pripravi in izvajanju načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva spoštovati horizontalna načela. V zvezi s tem bi bilo treba države članice tudi spodbujati, da s sredstvi iz ESS podpirajo usmerjene ukrepe za spodbujanje horizontalnih načel, kot so spodbujanje enakosti spolov in zagotavljanje dostopnosti storitev za invalide, ter za omogočanje aktivne udeležbe invalidom.
- (19) Da bi se socialna razsežnost Evrope, kot je opredeljena v evropskem stebru socialnih pravic, ustrezno izvajala in bi se zadostni znesek sredstev namenil tistim, ki pomoč najbolj potrebujejo, bi morale države članice sredstva iz ESS dodeliti krepitvi socialnega vključevanja.
- (20) Zaradi posebne potrebe po podpori otrokom, ki živijo v revščini, bi morale države članice sredstva iz ESS načrtovati tudi za obravnavanje ukrepov v okviru jamstva za otroke.
- (21) ESS bi moral prispevati k zmanjševanju revščine s podpiranjem nacionalnih programov, katerih namen je ublažitev pomanjkanja hrane in materialne prikrajšanosti ter spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti, in najbolj ogroženih. Države članice bi morale sredstva iz ESS dodeliti za odpravljanje oblik skrajne revščine, ki najbolj vplivajo na socialno izključenost, kot so brezdomstvo, pomanjkanje hrane in materialna prikrajšanost.
- (22) Glede na vztrajno visoke stopnje brezposelnosti in neaktivnosti mladih v številnih državah članicah in regijah, in sicer zlasti mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, bi morale zadevne države članice še naprej vlagati zadostna sredstva iz ESS v ukrepe, ki spodbujajo zaposlovanje mladih, kar zajema tudi izvajanje jamstva za mlade. Zato bi morale države članice temu izzivu dodeliti ustrezen znesek sredstev. Države članice, ki imajo veliko stopnjo brezposelnosti mladih, bi morale sredstva iz ESS dodeliti za podporo zaposljivosti mladih.
- (23) Za učinkovito in uspešno izvajanje ukrepov, podprtih z ESS, sta potrebna dobro upravljanje in partnerstvo med vsemi akterji na zadevnih teritorialnih ravneh ter

družbeno-gospodarskimi akterji, zlasti socialnimi partnerji in civilno družbo. Zato je bistveno, da države članice socialne partnerje in civilno družbo spodbujajo k sodelovanju pri izvajanju ESS. Države članice, ki so na tem področju prejele specifično priporočilo za državo, bi morale sredstva iz ESS dodeliti za spodbujanje krepitve zmogljivosti socialnih partnerjev in organizacij civilne družbe.

- (24) Ob upoštevanju posebnih značilnosti in omejitev najbolj oddaljenih regij bi morale države članice v svoje poglavje, namenjeno najbolj oddaljenim regijam, vključiti ukrepe za izboljšanje zaposlovanja in mobilnosti delovne sile, zlasti mladih, ter izobraževanja, spretnosti in socialnega vključevanja.
- (25) Ker ciljev te uredbe, tj. krepitve učinkovitosti trgov dela in spodbujanja dostopa do kakovostne zaposlitve, povečevanja dostopnosti in kakovosti izobraževanja in usposabljanja, spodbujanja socialnega vključevanja in zdravja ter zmanjševanja revščine, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja

- (1) Ta uredba določa specifične pogoje za izvajanje Evropskega socialnega sklada za programsko obdobje 2028–2034 kot del podpore Unije v skladu s splošnimi cilji iz člena 2 Uredbe XX [uredba o NRP] ter zlasti točk (b) in (e) navedenega člena.
- (2) Ta podpora Unije se zagotovi v okviru načrta za nacionalna in regionalna partnerstva v skladu s pravili iz Uredbe (EU) [uredba o NRP].

Člen 2

Podpora iz ESS

- (1) Evropski socialni sklad (ESS) podpira specifične cilje iz člena 3 Uredbe XX [uredba o NRP].
- (2) Za namene odstavka 1 države članice pri uporabi ESS za namene člena 2, točka (b), Uredbe XX [uredba o NRP] upoštevajo smernice za politike zaposlovanja držav članic iz člena 148(2) Pogodbe, določene v Sklepu (EU) xxxx [smernice za zaposlovanje, ki jih bo Svet sprejel najpozneje 1. januarja 2027].

Člen 4

Socialne inovacije

- (1) Socialne inovacije se podpirajo na področjih, ki spadajo na področje uporabe ESS, zlasti za preizkušanje, ocenjevanje in razširjanje inovativnih rešitev, vključno na lokalni ali regionalni ravni, za obravnavanje socialnih potreb v sodelovanju z zadevnimi partnerji, zlasti socialnimi partnerji.

- (2) Komisija uporabi tehnično pomoč na lastno pobudo v skladu s členom 12 Uredbe (EU) [uredba o NRP], da olajša krepitev zmogljivosti za socialne inovacije, zlasti s podpiranjem vzajemnega učenja in transnacionalnega sodelovanja, vzpostavljanjem mrež ter razširjanjem in spodbujanjem dobrih praks in metodologij.

Člen 5

Podpora za demografski prehod

Države članice in regije po potrebi v enem ali več namenskih poglavjih načrta za nacionalna in regionalna partnerstva določijo celostni pristop k reševanju izzivov, ki izhajajo iz demografskega prehoda.

Člen 6

Podpora za odpravljanje materialne prikrajšanosti

- (1) Države članice lahko zagotovijo podporo za odpravljanje materialne prikrajšanosti z razdeljevanjem hrane in blaga, ki sta v skladu s pravom Unije o varnosti širokopotrošnih izdelkov.
- (2) Države članice in upravičenci izberejo hrano in/ali osnovno materialno pomoč na podlagi objektivnih meril, povezanih s potrebami najbolj ogroženih oseb. Merila za izbiro hrane, in kadar je primerno, blaga upoštevajo tudi podnebne in okoljske vidike, da se zagotovi pošten in pravičen zeleni prehod, zlasti za zmanjšanje količine živilskih odpadkov in plastičnih izdelkov za enkratno uporabo. Po potrebi se pri izbiri hrane za razdeljevanje upošteva njen prispevek k uravnoteženi prehrani najbolj ogroženih oseb. Hrana in/ali osnovna materialna pomoč se najbolj ogroženim osebam lahko zagotavljata neposredno ali posredno, na primer prek kuponov ali kartic, v elektronski ali drugi obliki, pod pogojem, da se lahko zamenjajo zgolj za hrano in/ali osnovno materialno pomoč. Podpora najbolj ogroženim osebam je dodatek h kakršnim koli socialnim prejemkom, ki se lahko zagotovijo v okviru nacionalnih socialnih sistemov ali v skladu z nacionalnim pravom.
- (3) Komisija in države članice zagotovijo, da pomoč, zagotovljena v okviru podpore za odpravljanje materialne prikrajšanosti, spoštuje dostojanstvo in preprečuje stigmatizacijo najbolj ogroženih oseb.
- (4) Države članice dobavljanje hrane in/ali osnovne materialne pomoči dopolnijo s spremljevalnimi ukrepi, kot je preusmeritev na pristojne službe, ali s spodbujanjem socialnega vključevanja najbolj ogroženih oseb.

Prvi pododstavek se ne uporablja, kadar se takšni ukrepi ne morejo izvajati, na primer, kadar se podpora zagotovi kot odziv na izredne razmere, kot je naravna nesreča.
- (5) Za namene tega člena „najbolj ogrožene osebe“ pomenijo fizične osebe, bodisi posameznike, družine, gospodinjstva ali skupine oseb, vključno z otroki v ranljivih položajih in brezdomci, katerih potreba po pomoči je določena na podlagi objektivnih meril, ki jih opredelijo pristojni nacionalni organi

v posvetovanju z ustreznimi deležniki, pri čemer se preprečijo nasprotja interesov, in lahko zajemajo elemente, ki omogočajo osredotočanje na najbolj ogrožene osebe na določenih geografskih območjih.

Člen 7

Partnerstvo

Države članice zagotovijo smiselno sodelovanje socialnih partnerjev in organizacij civilne družbe pri izvajanju podpore za politike na področju kakovostnih zaposlitev, izobraževanja in spretnosti ter socialnega vključevanja v skladu s členom 6 Uredbe XX [uredba o NRP].

Člen 8

Odbor, ustanovljen na podlagi člena 163 PDEU

- (1) Komisiji v zvezi s podporo za cilj iz člena 3(1), točka (c), [specifični cilj – zaposlovanje] Uredbe XX [uredba o NRP] pomaga odbor, ustanovljen na podlagi člena 163 PDEU (odbor ESS).
- (2) Vsaka država članica imenuje po enega vladnega predstavnika, enega predstavnika organizacij delavcev, enega predstavnika organizacij delodajalcev in enega namestnika za vsakega člana za največ sedem let. V odsotnosti člana ima namestnik samodejno pravico sodelovati v postopkih. Odbor ima tudi po enega predstavnika iz vsake organizacije, ki zastopa organizacije delavcev in organizacije delodajalcev na ravni Unije.
- (3) Odbor lahko poda mnenja o vseh vprašanih v zvezi z izvajanjem ESS.

Člen 9

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od datuma začetka uporabe Uredbe (EU) [...] o vzpostavitvi načrta za nacionalna in regionalna partnerstva za obdobje 2028–2034.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik/predsednica

OCENA FINANČNIH POSLEDIC IN DIGITALNIH RAZSEŽNOSTI
ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

[...]